CENA 40 GROŠEV

NAŠ TEDNIK

GLASILO KRŠČANSKE LJUDSKE STRANKE

1. leto | V Celovcu dne 12. oktobra 1949 | Številka 5

Df-žaloigra

Proti nekaterim trditvam v članku pod gornjim naslovom, priobčenem v 3. štev. našega lista, smo sprejeli naslednja dopisa, ki ju moramo po predpisih tiskovnega zakona priobčiti.

G. Janko Mak nam piše:

„Ni res, da so častite sestre v Št. Rupertu dobile po večdesetletnem sijajnem delu v področju gospodinjske in srčne prosvete ukaz od ljudi, ki se imenujejo Slovenci, naj se do konca leta izselijo in dajo prostor propagandni šoli, temveč je res, da so častite sestre v Št. Rupertu od Ciril-Metodove družbe v Ljubljani dobile nalog, da obnovijo do gotovega roka staro pogodbo iz leta 1930, ker v marsičem ni odgovarjala več novemu stanju. Res je tudi, da sestre do zahtevanega roka niso hotele obnoviti pogodbe, ker, kakor se je izrazila častita sestra prednica, za njo ni merodajen lastnik šole, temveč knezoškofijski ordinariat in drugi gospodje. Res je tudi, da Ciril Metodova družba v Ljubljani nikdar ni zahtevala izselitev častitih sester, da bi s tem dali prostor propagandni šoli."

Odpoved, katero navajamo v našem članku, ima sledeče besedilo:

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, zastopana po Janku Mack, Velikovec.

Velikovec, 1. II. 1949

Častiti sestri Gabrijeli Linhart
Št. Rupert pri Velikovcu.
Predmet: Odpoved najemne pogodbe.

Na osnovi dne 10. XII. 1948 na Vaš naslov odposlanega pisma Vam kot pooblaščenec CMD v Ljubljani ponovno potrjujem odpoved najemne pogodbe po par. 1 odst. 2 štev. 441 najemne pogodbe od 13. junija 1930 z veljavnim dnevom od 15. XII. 1948. Prosim, da vzamete to na znanje.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!
Janko Mack
zastopnik CMD v Ljubljani.

Razlago, v čem stara pogodba ni več odgovarjala novemu stanju, si lahko napravi vsakdo sam.

Od Zveze slovenskih zadrug v Celovcu smo sprejeli dopis:

„Ni res, da je Zadružna zveza morala postati propagandna centrala tuje miselnosti, temveč je nasprotno res, da v Zadružni zvezi sploh ni potreba po sporazumu, ker nesoglasij ni in je nadalje res, da Zadružna zveza ni morala postati propagandna centrala tuje miselnosti. Zadružna zveza je gospodarska ustanova in se s propagando nikakor ne ukvarja. Smrt fašizmu — svoboda narodu! Za Zvezo slovenskih zadrug v Celovcu Lapuš Florijan in Tomo Kupper."

Z ozirom na pozdrav „Smrt fašizmu — svoboda narodu!" samo vprašamo, ali je ta pozdrav gospodarsko geslo ali izraz neke miselnosti?

Zaupniki! Volilci!

Storili ste svojo dolžnost v polni meri. Hvala Vam za zaupanje, katero ste z glasovnico izrazili Krščanski ljudski stranki. Le tri tedne smo imeli na razpolago. Hud je bil pritisk od vseh strani. Ob prilikah, v katerih so se za nas volitve odigrale, je naše število častno.

To Vaše zaupanje Vam bomo vračali s svojim delom, da Vas bomo s svojim posredovanjem pri oblasteh podpirali in Vam pomagali. Obračajte se s polnim zaupanjem na Krščansko ljudsko stranko v vseh svojih zadevah.

Naše delo se je šele pričelo in gre naprej.

Če bomo z isto požrtvovalnostjo nadaljevali svoje delo, uspeh ne bo izostal.

Dr. Tischler l. r.

Volitve nakazujejo bodoči razvoj

Delo se bo šele začelo

Volitve so za nami. Mnogega so izidi iznenadili, marsikoga razočarali. Če prebiramo liste te ali one stranke, razbiramo same zmage in napredovanja in nikjer porazov. Navidezno vsaj je vse zadovoljno.

V AVSTRIJI JE ZMAGALO DESNO KRILO

Z volilnim izidom se pridružuje avstrijskima strankama Österreichische Volkspartei in socialistom razmerno močno nemško-nacionalno krilo. Skrajna levica je potisnjena v kot in je vsaj trenutno svojo politično vlogo odigrala. Obe desničarski meščanski stranki imata teoretično možnost, da prisilita v vseh deželnih in tudi v državni upravi celo socialiste v opozicijo. Sicer ni verjetno, da bi se to takoj zgodilo. Trenutno je meščansko-socialistična zveza verjetnejša. Dinamika političnega življenja pa bo težišče odločevanja in javne odgovornosti potiskala vedno očitneje na desnico. V tej zvezi je zanimivo, da vidijo vsi veliki inozemski časopisi v zopetnem močnem pojavu nemškega nacionalizma v Avstriji veliko nevarnost.

ÖSTERREICHISCHE VOLKSPARTEI

V državnem zboru bo odslej sedelo 77 poslancev ÖVP, 67 socialistov, 16 nacionalcev in 5 komunistov. Idejno čiščenje v ÖVP bo nemara nacionalni blok še znatno ojačilo, na drugi strani pa pospešilo stvoritev katoliškega jedra v tej največji avstrijski stranki. Od njenih voditeljev bo zaviselo, v koliko bodo preprečili porast novega nemškega nacionalizma.

NE DELAMO SI UTVAR

Avstrija bo sedaj šele morala dokazati, ali je zmožna samostojnega življenja. Avstrijsko ljudstvo oziroma njegovi predstavniki morajo sedaj pokazati, v koliko so se učili od preteklosti. V silovitem svetovnem trenju krščanstva s komunizmom Avstrija ne bo nikakor mogla ostati osamljen otok. Še manj pa jo bo trajno vzdrževala samo odklonitev materialističnega komunizma. Dokler se Avstrija v svoji večini ne znajde v resničnem krščanstvu, bo ostala ogrožena v svojem obstoju. Sleherne kapitalistične ali nacionalistične skomine jo bodo potiskale le še bližje k zopetnemu breznu in propasti.

AVSTRIJA V LUČI NARODNOSTNE PRAVICE

Tudi narodnostno vprašanje bo merilo, v koliko se bo Avstrija notranje mogla znajti. Odnos med narodi, razmerje do narodnostnih skupin v eni državi sta bila doslej še vedno najzanesljivejše merilo za to, v koliko je večinski narod notranje soliden ali nesoliden. Če je eden govornikov ÖVP v nedavnem govoru izrazil začudenje, kako da se morajo otroci nezavednih starišev v našem predelu dežele učiti svojega materinega jezika, je s tem samo potrdil narodnostno politiko hitlerizma in ni boljši od njegovih oficielnih predstavnikov. Da nobeden govornikov ÖVP ni našel jasnega, krščanskega koncepta za reševanje narodnostnega vprašanja, je usodnejše.

Trojno pot ima Avstrija: po ponovnem, moderno pobarvanem liberalizmu in nacionalizmu v strahote tretje vojne, po manj ali bolj radikalnem marksizmu v komunistično revolucijo ali po resničnem krščanstvu v svojo notranjo utrditev in očvrstitev.

MI IN AVSTRIJA

V deželni zbor smo volili Krščansko ljudsko stranko, v državni zbor Österreichische Volkspartei. Ni naša krivda, če smo ostali brez deželnozborskega mandata. Nazorno so te volitve pokazale, kako je naše ljudstvo bilo ustrahovano v preteklih letih od velenemcev in gospodarsko pritiskano, da se niti še sedaj ni opomoglo od strahu. Kajti mnogo volivcev je podleglo propagandnim grožnjam, frivolnim lažem o plebiscitu in šušljanju o odvzemu rent. Zato je prazna hvala in jalovo bahanje tistih, ki štetejo Slovence samo po številu oddanih glasov za KLS. Še bolj pa so kratkovidni namigi socialistov, da je sedaj mir v deželi upostavljen in zajamčen! In abotne so ugotovitve nekaterih iz okolice ÖVP, da je tako doprinešen najznatnejši prispevek k narodnostnemu sporazumu.

Jedro slovenskega naroda na Koroškem je Krščanska ljudska stranka. Brez nje narodnostne ureditve v deželi ni! Te svoje pravice se stranka polno zaveda in njeno vodstvo se ne bo nikdar izneverilo zaupanju, ki mu ga je večina slovenskega ljudstva z volitvami izrazila. Slejkoprej ostane temeljna zahteva stranke, da je vsako kulturno in gospodarsko zanemarjanje slovenskega ljudstva zločin nad naravo in državo.

NAŠE DOLŽNOSTI

Volitve so samo enkratni akt v štirih letih in pri njih odloča število. Javno življenje pa je trajno in tod odločata kakovost in zmožnost. Tod bodi naša težnja v kulturnem, socialnem in gospodarskem oziru. Javno smo se izjavili za katoličane. Ne Avstrija in ne Koroška nista danes katoliški. Vršimo svoje katoliške dolžnosti v vsem javnem življenju s podvojeno požrtvovalnostjo! Tako bomo izpolnili dolžnost, ki jo imamo do vsega svojega ljudstva, do države in do Boga. Režimi in države bodo prešli, čim se odmaknejo svojim nalogam, katoliško ljudstvo pa ne bo nikdar prešlo!

Številke govorijo

Petnajst let zmede se zrcali v številkah 9. oktobra 1949. Politična ura niha zopet na desno, bi lahko zapisali! Vendar nas razmere silijo, da trezno presodimo številke, ki jih te dni razbiramo po vseh listih.

Kje stojé Slovenci?

Življenje naroda usmerjajo ideje in gospodarske prilike.

Iz gospodarskega gledanja je velik del Slovencev volil ÖVP, naj si bo iz skrbi in bojazni za svoje imetje, za svojo privatno lastnino, naj si bo iz skrbi pred prevelikim davčnim bremenom. Gospodarski obstoj, ki je danes ogrožen, zahteva obrambnega zidu, katerega so Slovenci videli in iskali v ÖVP.

Slovenci pa so v velikem številu volili tudi SPÖ. Razne rente in starostno zavarovanje so volilce silile v ta tabor, ker so se bali, da se jim taka renta odvzame ali pa da take rente ne dobijo. Gotovo je to izraz nezaupanja v tajnost volitev. Tam pa, kjer bi bil tak pritisk preveč prozoren, so ravno socialisti pomagali z grožnjami, katerih ni manjkalo. Iredenta in izdajstvo sta bila osnovna misel socialističnih govorov, kar je tako zelo značilno za prilike na Koroškem zadnjih trideset let. Če je govornik te ali druge stranke v zadregi, tam se vrže v valove nacionalne mržnje in nestrpnosti in ščuva Slovenca proti Nemcu in Nemca proti Slovencu. Ta način politične borbe je sicer najcenejši in terja najmanj razsodnosti od poslušalcev, ker samo draži njihova čustva; vendar je za daljšo dobo lahko usoden za sožitje obeh narodov. Mi smo pred tem načinom zastrupljenja političnega ozračja zopet in zopet svarili in ponavljamo to svarilo tudi danes kljub volilnim rezultatom.

Slovenci pa, katerim niso samo svete gospodarske prilike in rente, so se tokrat delili v dva tabora. Velika večina teh Slovencev je izrazila neizpodbitno zaupanje programu Krščanske ljudske stranke, programu enakih dolžnosti in enakih pravic obeh sosednih narodov, programu razumnega sožitja na vasi, v občini in v deželi, programu uveljavljenja krščanskih načel v javnem in zasebnem življenju. Večina Slovencev, ki so postavili svoj program, hoče depolitiziranega prosvetnega dela tako v šoli kakor v društvu. Ta večina hoče zastopstva tudi tam in v tistih ustanovah, ki odločajo o gospodarski in kulturni pomoči s strani dežele in države. Taka zahteva je v vsakem oziru upravičena, ker nima ne ÖVP in ne SPÖ v svojem programu nuditi Slovencem kulturne pomoči ali zaščite.

Čeprav Krščanska ljudska stranka ni dosegla mandata za koroški deželni zbor, je vendar dobila od svojih volilcev to nalogo poverjeno in jo bo vršila v smislu svojega programa in v smislu štatuta, katerega je Narodni svet koroških Slovencev predložil zastopnikom velesil in avstrijski zvezni vladi.

Tudi v državnem pogledu je Krščanska ljudska stranka zavzela jasno stališče sredine, katero so avstrijski volilci devetega oktobra zopet potrdili. Brez dvoma bi bil tudi naš številčni uspeh ravno v Podjuni mnogo večji, če bi se na strani one stranke, kateri smo dali svoje glasove v državni zbor, tudi upoštevalo dejansko razpoloženje do gotovih oseb.

Posebna žaloigra pa se je odigrala zadnjih štirinajst dni s strani DF. Škafe blata je razlivala po predstavnikih Krščanske ljudske stranke, čeprav smo se mi na zborovanjih in tudi v listu zavestno in hoté izogibali vsakega osebnega napada. To edinstveno zadržanje s te strani je služilo samo poglobitvi prepada, ki po svetovno nazornem gledanju problemov neizpodbitno obstoja. Način te politične borbe in osebnega blatenja pa je nam tako tuj in tako ogaben, da ni mogel zrasti na domačih tleh, ampak je **tuja miselnost,** katere propagatorji so nažalost postali tudi nekateri domačini in to bolj iz materijelnih kakor iz idejnih nagibov.

Če ob koncu pogledamo še čas in sredstva, ki smo jih imeli za volilno borbo na razpolago, tedaj smemo s ponosom ugotoviti, da smo brez denarja, brez prevoznih sredstev, z golimi rokami in brezmejno požrtvovalnostjo v polni meri uspeli.

Volilni rezultati pa nam morajo biti tudi kažipot za naše delo. Vsaka številka v vsaki občini govori svoj jezik. Kaj sledi iz teh številk za bodoče? Sedaj že moramo misliti pol leta naprej, če smo v zadnjih treh tednih dosegli tako lepe uspehe, tedaj moramo v pol letu doseči več. Naš neposredni cilj pa je in ostane pomirjenje na vasi in v občini in iskanje poti človeškega sožitja tudi v okviru občinskih očetov.

Ali bodo izumrli?

Zgodovina nam poroča o narodih, ki so izumrli. Izmed izumrlih evropskih narodov imenujem samo Kelte, Hune, Gote, Langobarde, Vandale. Pet minut pred dvanajsto uro, pred smrtjo je zgodovina ustavila izumiranje najmanjšega slovanskega naroda Lužičkih Srbov v Nemčiji. Leta 1910, so jih našteli še 43.000, leta 1925 še 28.000, leta 1947 pa samo še 13.000. Četudi so šteli, kakor štejejo pri nas, vendar je bilo jasno da se mali, od Nemcev krog in krog obdani narod ne bo mogel vzdržati.

Izid druge svetovne vojne je pa prišel temu neznatnemu narodu na pomoč. Zasedbena oblast mu je dala kulturno avtonomijo, deželica se imenuje Lusacija, glavno mesto pa je Budissin (Bautzen). Ulični napisi v mestu so v trojnem jeziku: nemškem, ruskem in srbskem. V naučnem ministrstvu v Draždanih imajo svoj referat. Njih jezik je poleg nemščine uradni in deželni jezik. Imajo večje število osnovnih in nadaljevalnih šol, tudi svojo srednjo šolo. V kratkem bodo dobili posebne stanovske urade — Standesämter. Povrh tega se zanimajo trije močni slovanski narodi za življenje tega slovanskega Benjamina.

Ta majhni narod je zadnji ostanek nekdaj mogočnih polabskih Slovanov, nemški zgodovini znanih pod imenom Sorbenwenden. Njihova zemlja se je razprostirala včasih daleč po sedanji srednji in severni Nemčiji; segali so prav do otoka Rügen. Tam so zgradili najvišjemu bogu čudovito lep tempelj, kjer so srbski pomorski roparji iskali svoja zavetišča in strašili po okolici. Tudi pravljica o nesrečni Vineti se naslanja na te Vende.

Vsled medsebojnih sporov posameznih plemen nemškim vladarjem ni bilo težko polabski narod zasužnjiti. Celo nemški zgodovinarji priznavajo, da je tekla na teh tleh vendska kri v potokih in da ni bilo zatirateljev strah, oprijeti se tudi najskrajnejših sredstev. Tako so dokončali lužiški Srbi (tudi Vendi imenovani) že v 12. stoletju svojo politično vlogo in od tu datira nemški poskus, da se narod na vsak način izkorenini. V 13. stoletju je bilo na primer pod smrtno kaznijo prepovedano posluževati se vendskega jezika. Leta 1293. je Bernhard II. prepovedal ta slovanski jezik kot sodni jezik. Vendi so bili označeni kot nevredni kateregakoli urada. V Meissenu je izginila srbščina šele leta 1424. in poslednja Srbkinja na otoku Rügen je umrla leta 1404. Do 18. stoletja so pisali v spričevala vajencev, da morajo biti dobre nemške in ne vendske krvi. V listinah stoji: „Če Slovan ne uboga, mu je dati seno za jed kot volu in ga je pretepati kot osla.“ Nič čudnega, če je ta narodnost izginila ,če je kulturno zaostajala. Saj je Luther smatral prevod svetega pisma v slovanski jezik za nepotreben, ker „po petdesetih letih nobenega več ne bo.“

Kakor po božjem čudu so se kljub tej strašni zgodovini ohranili do najnovejšega časa in bodo živeli in napredovali, dokler se bodo čutili kot poseben narod. Zlasti pa jih loči od okoliških Nemcev njihov poseben jezik. Sicer je drugim slovanskim jezikom precej podoben, a vendar svojevrsten. Ker stalno uporabljajo besedo Bog, je dokaz, da so lužiški Srbi religiozen narod in njihova pobožnost je dobesedno v pregovoru. Opazoval jo je leta 1928. slavni Nemec, apostol Berlina, dr. Karl Sonnenschein v cerkvi v Budissinu in to takole opisal: „Pozvonilo je k obhajilu. Pred menoj mož. Preprost mož z rožnim vencem v roki. V klopi pred menoj žena v vendski noši. Ona položi molitvenik obrnjen na klop. Sklene roke. Gre k zakramentu. Nikamor se ne ozira. Nad vse zbrana pobožnost. Čudovita v svoji iskrenosti. Ti ljudje znajo moliti.“

Morda je v njih tudi mnogo iz poganske preteklosti, ko so Lužiški Srbi še vse naravne prikazni pripisovali božji moči. Narodič je tudi narod pesmi. Njihov pesniški zaklad vzbuja občudovanje. Pesmi so res nekaj posebnega. V njih se preliva sladka otožnost, a tudi otroško sveži humor. Gotove lastnosti so lastne Lužiškim Srbom prav tako kot drugim slovanskim narodom. Toda srca dvigajoča čegavost je brez dvoma njihova posebnost. Tako Lužiški Srbi prepevajo vriskajoč do neba, drugič pa žalostno do smrti. Njihove melodije izzvene v melanholičnih mol-akordih, pa spet veselo poskakujoč, kakor da ni bilo nad njimi nobenih nesreč.

Nekaj je, kar se je ohranilo pri tem slovanskem narodu v popolni lepoti, zlasti pri ženskem spolu — čudovite narodne noše. Pisano barvne noše ožive v vsej stari krasoti, tako pri krstu otroka kot pri porokah, ljudskih slavnostih in pa vaških prireditvah, tako pri katolikih kot protestantih. Barve se prelivajo v barve, slavnost se loči od slavnosti, vas od vasi. Pero ni zmožno popisati takih prizorov, treba je vzeti v roko čopič. Kjerkoli pridejo Lužiški Vendi skupaj, tam se razliva barva pri barvi. Še danes predstavlja poročna obleka iz svile in baržuna, iz pozlačenih vezenin, starih zlatnikov, spominskih drobcev že precejšnje premoženje. Kdor jih vidi, postane pozoren na široka pokrivala, na okrašene jopice, predpasnike, česar nima noben drug naroden kroj.

Tudi veliki Nemec Sonnenschein jih ves navdušen takole opisuje: „Te podobe ne pozabim nikdar. Ta ubranost barv. Te fine podrobnosti. Kakor majolika. Na cesti v Berlinu gledam pestunjo z otrokom na roki! V vendski noši! Zelena. Ampak kakšna zelena! Zgornja obleka modra! Ampak kako čudovita je ta sinja barva! Obleka spodaj rdeča! Ampak kakšna je ta rdeča barva! Ta narodnost ne sme umreti! O Bog, daj mu ti stvariteljsko moč.“ Tako Sonnenschein o Vendih v Nemčiji ali Lužiških Srbih, kakor se tudi imenujejo.

Ta Benjamin med slovanskimi narodi je že pred svetovno vojno našel velike simpatije pri mnogih evropskih narodih; zdaj je dosegel celo kulturno avtonomijo, ki mu bo gotovo podaljšala življenje, morda ga celo rešila smrti.

Kaj delajo in kako živijo drugod po svetu

JUGOSLAVIJA

Njuna prerokovanja se ne ujemata. Tito: „Jugoslovanski narodi so lahko čisto mirni, ker je vlada prepričana, da bo obstoječe težave premagala. Kakor hitro bodo objadrali gospodarske čeri (pečine), se bo tudi politična borba odločila v dobro Jugoslavije.“

Rakosi (madjarski vodja komunistov): „Jugoslovansko ljudstvo bo kmalu strmoglavilo Tita.“

BERLIN

Berlin protestira proti temu, da so tudi v vzhodnem delu Nemčije oklicali državo in so si izbrali isto zastavo kot v zapadni Nemčiji. Berlin naj bi bil glavno mesto nove države. Zanimivo pa je to, da je ena stranka sama (SED) oklicala novo državo, ne da bi prej razpisala volitve, kot je bilo to v zapadni Nemčiji. „Svobodne“ volitve bodo šele 15. oktobra. Predsednika države bodo tudi kar prej volili in sicer spet samo zastopniki te stranke.

Angleški poluradni tisk pravi temu, da ta država ni svobodna, ni demokratična in niti država ni.

RIM

V Rimu računajo, da bo leta 1950 za sveto leto prišlo par milijonov romarjev v Rim. Vrše se že zdavnaj ogromne priprave. Ustanovili so že posebno policijsko skupino, ki bo skrbela za red.

ROMUNIJA

V Romuniji je zaprtih vseh 11 katoliških škofov, ki so prej skrbeli za milijon dvestotisoč katoličanov zahodnega obreda in za 1,500.000 katoličanov vzh. obreda.

BOLGARIJA

Prezidij narodnega sobranja je v Bolgariji odstavil 4 ministre. Med njimi finančnega in železniškega ministra. Očitajo jim, da so nesposobni, kar jim radi verjamemo, če so pri njih tudi krojaške in čevljarske in kleparske pomočnike postavili za ministre, kot v neki drugi državi.

ROMUNIJA

Vatikanski radio poroča, da v Romuniji na veliko zapirajo nasprotnike vlade. Večinoma so to člani kmečke in liberalne stranke.

SOVJETSKA ZVEZA

V Sovjetski zvezi poslujejo tri cenzure. Glavna je „Glavlit“, ki cenzurira vse publikacije; brez njenega pristanka se ne natisne v sovjetski zvezi niti en stavek, še prazna kuverta se ne sme brez njenega dovoljenja narediti. V vsakem tiskarskem podjetju je en tak uradnik „Glavlita“, ki vse prevoha. Plačati ga pa mora podjetje.

Moč komunističnega tiska. Trenutno izhaja v Ukrajini, kakor poroča „Tass“ 901 časopisov z letno naklado 755 milijonov. Od teh jih je 762 v ukrajinskem in 134 v ruskem, dva v ogrskem, dva v rumunskem in eden v poljskem jeziku. 115 časopisov se peča z literaturo, filozofijo, zgodovino, umetnostjo in zdravstvom.

Komunizem se zaveda moči tiska in se ga načrtno poslužuje. Kaj pa mi...?

Boj brez bolečin. V parlamentu v Washingtonu je demokratični poslanec Robert Sikes poročal, da je kemična skupina v armadi odkrila način, kako bodo v bodoče oborožene konflikte „bolj človeško“ reševali. To bodo dosegli z nekim plinom, ki bo vojevanje napravil neboleče. Seveda, ta plin morajo držati v tajnosti. Vendar pa je Sikes dal vedeti, da gre za neko zmes plinov, ki za nekaj časa ohromi voljo za bojevanje, ne da bi zapustil kako škodo. Tako bo vsak prijem za orožje, ali pritisk na gumb nevarnega stroja brez smisla. Celo atomska bomba bo zgubila svojo učinkovitost — ker ne bo prišlo do eksplozije.

To bo vojna s hipnozo — umetnim uspavanjem.

Ali ne bi bilo dobro, da bi ta čudoviti plin že sedaj uporabljali v nekaterih parlamentih in državnih tajništvih — ali pa na UNO konferenci, kjer nekateri preveč rogovilijo in žvenketajo s sabljami.

ČEŠKOSLOVAŠKA

Val zapiranja prejšnjega tedna traja na Češkoslovaškem še naprej. V Pragi je baje do 10.000 po drugih krajih pa 40.000 zapornikov. Zaporniki so treh vrst. Upravni uradniki, drugič rokodelci, katerih delavnice naj se zaplenijo, ker se niso vključili v produktivno delo. Tretji so pa tako imenovani saboteri — to je vsak, ki vladni kliki ni po godu.

FRANCIJA

Francija spet doživlja vladno krizo. Vladni mandat ima socialist Moch. Krizo izrabljajo komunisti in hujskajo delavce na strajk in zahtevajo višjih plač. Centralno vodstvo komunistov pa zahteva vlado „demokratične edinosti“. Dosedaj so bili namreč komunisti v opoziciji, ker niso bili sprejeti v vlado, čeprav so bili najmočnejša stranka.

INDIJA

V deželnih vladah Zapadne Bengalije, Haideraba in Madrasa so prepovedali komunistično stranko kot nevarno za javno varnost in obstoječi red.

USA

V USA je 3,750.000 katoliških šolarjev. Vsega je v državi 11,239 različnih katoliških šol s 109.574 učnimi močmi. Vse te šole vzdržujejo katoličani sami.

UNO zasedanje je bilo otvorjeno s slovesno službo božjo. New-yorški kardinal Spellman je daroval 25. septembra v katedrali sv. Patrika slovesno službo božjo, da izprosi blagoslov na delo UNO-a. Med udeleženci pri maši so bili med drugimi: general Romulo, predsednik glavne skupščine; francoski zunanji minister Schuman, amer. admiral Nimitz, newyorški župan in 200 zastopnikov UNO in člani njihovih odsekov. Po maši je bil sprejem v kardinalovi rezidenci.

VATIKAN

Iz vatikanske knjižnice, ki je bila ustanovljena pred 750 leti, si sme samo en človek sposoditi knjige: to je vsakokratni papež. Vsi drugi smejo knjige brati le v čitalnici knjižnice. Leta 1300 je bila vatikanska knjižnica največja na svetu. Če bi knjige postavili drugo ob drugo, bi bila vrsta dolga 20 kilometrov — od Celovca do Št. Vida na Glini.

AVSTRIJSKA DRŽAVNA POGODBA

Tudi zunanji ministri v New Yorku se ne morejo zediniti za državno pogodbo. Višinski je sicer pripravljen nekaj popustiti v nebistvenih stvareh, toda v glavnem vztraja pri ruskih zahtevah. Amerikanci stojijo sedaj skoraj sami proti Rusom. Francozi imajo vladno krizo. Anglija pa vse svoje sile obrača v borbo za nove volitve v parlament. Tako se čutijo Sovjeti dovolj močne in vztrajajo pri svojih zahtevah. Današnji angleški listi pa so mnenja, da bodo Rusi zaradi močnega porasta bivših nacistov pri volitvah državno pogodbo še dalj zavlačevali.

Zanimivosti

OBLEKA PROTI OGNJU IN PROTI MRAZU

Na 20. kongresu letalskih zdravnikov so razstavili dve novi vrsti oblek. Ena je proti ognju, druga pa proti mrazu. Obe sta namenjeni rešilnim posadkam v primeru ognja ter pilotom, ki morajo pristati v ledenih vodah. Obleka proti ognju je sestavljena iz 18 neprevodnih plasti, ki so na zunaj prevlečene s tkanino iz stekla in aluminija, na znotraj pa z nylonom. Obleka prenaša vročino 1000 stopinj 3 minute. Druga obleka je iz popelina in nylona ter je prepojena s plastično snovjo, tehta 2 kg in omogoča človeku, ki jo obleče, da lahko ostane 45 minut v vodi pri — 2° C, ne da bi vsaj malo občutil mraz. Lahko pa ostane v vodi več ur brez resne nevarnosti za njegovo zdravje.

NEBOTIČNIKI IZ KOVINE

V ameriškem mestu Scenectady je 4 nadstropna zgradba, katere stene so iz jeklenih plošč namesto iz opeke. Plošče so debele od 7.62 do 15.24 cm. Plošče ne bodo gladke, temveč nagubane, da se ne bodo bleščale. V notranjosti pa so prevlečene s tenko plastjo cementa. V Pittsburgu pa gradijo 30 nadstropni nebotičnik, čigar zidovje bo iz aluminijaste pločevine. Ta način gradnje ima še veliko bodočnost, ker prihrani mnogo na teži in pridobi precej na prostoru.

SEGREVANJE CEST

Nedavna pobuda zavarovalne družbe v Bostonu, ki je napravila vijugaste cev s toplo vodo pod pločnikom lastne palače, da prepreči, vsako nabiranje snega v zimskih mesecih, je povzročila, da so se vršila neštevilna proučevanja s strani inženirjev Michigana o potrebi segrevanja glavnih ulic velikega prometa, kar naj bi zabranjevalo vsako nakopičenje snega, kakor tudi poledico. Po natančnejši preiskavi so prišli tehniki do zaključka, da bi bila ta naprava uporabljiva samo na najbolj važnih točkah —križiščih, nevarnih ovinkih ,strminah itd. — in na asfaltiranih in cementiranih cestah, ker bi bili stroški za električno segrevanje po vseh cestah previsoki. Gori omenjena zamisel pa bi opravičila izdatke, ki bi jih prineslo znatno zvišanje varnosti.

Beri in širi „Naš tednik“!

ŠTEVILKE NAD KATERIMI SE JE TREBA ZAMISLITI

Annuario Pontificio 1949. — uradna letna publikacija Vatikana daje med drugim pregled o zgodovini in sedanjem stanju z Rimom združenih vzhodnih katoličanov v Galiciji, ki so pod sovjetsko vlado. Pri vsakem imenu škofa stoji beseda: deportiran. Statistika nadalje pove, da je skoro 4 milijone katoličanov vzhodnega obreda zaprtih ali pogrešanih.

Na domačih tleh

GORENJČE

Čeprav malokdo ve kje so Gorenjče, kateri pa vedo pa pravijo — hudomušno, da so nekje tam za hrbtom, so pa vendar tudi Gorenjče imenitne, ker je tudi pri nas zmeraj kaj novega.

Najprej vam moramo povedati, da tudi k nam že prihaja novi tednik, kateri nosi naslov: „Naš tednik!" Kako posrečeno nosi ta naslov se razvidi tudi iz tega, ker je res popolnoma naš. Pride res vsak teden v vsako našo družino in ga tudi vsi radi beremo. Posebno se ga bomo oklenili še zdaj, ko se bliža zima, da bomo v prijetnotopli hiši imeli tudi kaj prijetnega brati. Saj nas bo „Naš tednik" seznanjal z vsemi važnimi dogodki in novicami, ki so se zgodili v naši ožji domovini in potem pa tudi bogve kje po svetu. Marsikak gospodar ali gospodinja sta že rekla: „Res je težko za denar, toda par šilingov bomo pa že še utrpeli za „Naš tednik".

Druga novica je pa ta, da smo letos vendarle enkrat in to vse od kraja zelo zadovoljni z letino. Hvala Bogu še vsega bomo obilo pridelali, največ bo pa menda sadja. Bog daj, da bi ga tudi prav uporabili!

Ko poročamo že same vesele novice iz Gorenjč, pa ne smemo pozabiti povedati, da bi imeli letos lahko že kar šest svatb (ohceti) v domači fari, če ga ne bi zadnja dva ženina tako „polomila" in odšla v druge kraje po neveste. Samskega stanu so se naveličali sledeči pari: Pušnik Amalija (Kovačeva Mali) je vzela Gabelarja Otmarja, šoferja iz Labudske doline. Kaspar Johan (Ladinikov Hanži) je pripeljal na svoj dom iz šmarješke fare v Rožu Riepan Micko. Umek Marija (Škandernikova Mici) je vzela za moža Fischerja Matijo, ključavničarja v Grebinju. Tam pomladi je zapustil samski stan Archer Mihael (Fauov Mihej) učitelj pri Božjem grobu in si poiskal nevesto Vunček Frido v pliberški fari. Buchbauer-ova fanta: Umek Pavel in Leopold pa sta si šele zdaj v poletju izbrala življenjski družici: Pavle je vzel Sori Zofijo iz suške fare, Polde pa Lesjak Angelo iz dobrlaveške fare. Vsem mladoporočencem želimo, da bi jim Bog dal obilo božjega blagoslova na težavni poti zakonskega življenja. H koncu povejmo še to: Ker je letos splošna letina tako dobra, se je nadejati, da se bo naveličalo še nekaj parov svojega samskega stanu.

ŽELEZNA KAPLA — BELA

Z velikim veseljem smo pozdravili Krščansko ljudsko stranko. Saj edina ona nadaljuje delo in izročilo našega pravega kulturnega udejstvovanja na podlagi večnoveljavnih načel krščanstva.

Desetletja so naši voditelji delali za blagor ljudstva, varovali so najdražje svetinje naroda: vero in materino besedo. Ta smer se je spet poživila. Dal Bog, da bi tud današnja mladina hodila po isti poti, katero so hodili naši očetje in matere in nam izročili dediščino ljubezni do Boga, do Cerkve in doma.

Hvaležni smo predsedniku Narodnega sveta g. Jošku Tischler, da nam je načelno in jasno razložil pota obnovljene Krščanske ljudske stranke. Zborovanje je bilo dobro obiskano.

Na dan volitev je dalo 261 volivcev svoj glas Krščanski ljudski stranki. Lep početek kljub mnogovrstni lažnivi propagandi raznih strank.

Upamo, da bodo polagoma spoznali našo novo krščansko stranko še oni, ki je dozdaj še niso spoznali kot edino stranko, ki bo naše verske, narodne in socialne zahteve najbolje zastopala.

ŽELEZNA KAPLA

Dne 25. IX. je bila na tukajšnji župni cerkvi sv. Mihaela blagoslovljena nova fresko-slika, ki zdaj krasi zunanjo steno cerkve s pogledom na trg. Slika je hvaležni spomin naše fare Mariji, Kraljici src, sv. Mihaelu in sv. Jožefu. Tekom težkih let vojne je bila župnija deležna v posebni meri božjega varstva v hudih stiskah. Podoba naj bo tudi spomin številnim vojnim žrtvam iz župnije. Slikar je delo dobro izvršil. Pred blagoslovitvijo so se zbrali farani na trgu pred podobo, cerkveni pevci so zapeli ubrano pesem. Domači dušni pastir je blagoslovil sliko in spregovoril o pomenu nove fresko-slike. Z zahvalno molitvijo, s spominom na vojne žrtve in s pesmijo je bila blagoslovitev zaključena.

V 82. letu starosti je odšla v večnost Marija Pistotnik p. d. Šejinova. Veliko je v svojem življenju trpela. Najhujše je pač bilo, ko je tekom zadnje vojske zgubila brata, sestro in še drugih sorodnikov, ki so kot vojne žrtve umrli v taboriščih in ječah. Bila je močna žena, ki je verovala v božjo previdnost, ki vse dobro plačuje in hudo kaznuje. Vsem je odpustila in molila za vse. Po težki bolezni, katero je udano sprejela iz božjih rok, je dobro pripravljena odšla v večnost. Hrepenela je po Bogu, pa tudi da bi videla blage sorodnike, ki so pred njo odšli v večnost. Doživela bi še rada dan volitve, da bi dala svoj glas kot odločna katoličanka za Krščansko ljudsko stranko, pa jo je Bog prej poklical iz doline solz. Naj počiva pri Mariji v Trnju, sorodnikom naše sožalje.

ORLON NOVO SINTETIČNO VLAKNO

Tovarna „Dupont" v Wilmingtonu (USA) je sporočila, da je odkrila novo sintetično vlakno, ki se imenuje orlon in je bolj odporno kot svila, rayon ali nylon. Orlon so odkrili na podlagi raziskovanj, ki so jih izvedli še med zadnjo vojno. Ameriška vojska je potrebovala posebno blago, ki bi bilo odporno proti slabim vremenskim pogojem na južnem Pacifiku, kjer so vse tkanine razen nylona na soncu zbledele ter segnile, če jih je napadla plesen.

Sedaj so ugotovili, da izgubi orlon komaj četrtino odpornosti pod vremenskimi pogoji, ki uničujejo volno, svilo, rayon in celo nylon. Pač pa tega novega vlakna še niso mogli pobarvati, ker ne sprejme drugega kot samo pastelne barve. Redno bodo pričeli izdelovati orlon prihodnje leto. Kot iz nylona tako bodo tudi iz orlona izdelovali obleke. Orlon pridobivajo iz naravnih plinov, iz kisika in dušika in je popolnoma sintetični proizvod. Torej ni kemično spremenjeno naravno vlakno. Sintetična snov, iz katere so orlonova vlakna, se kemično imenuje akrilonitril.

† SENATOR FRANCE SMODEJ

V Belgradu je bil 21. septembra pokopan bivši senator France Smodej. Rajni je bil več let kaplan v raznih župnijah na Koroškem. Nato je bil dalj časa urednik „Koroškega Slovenca".

Po plebiscitu pa se je umaknil v Jugoslavijo, kjer je bil poslanec ljudske stranke, pozneje pa senator v Beogradu.

ODGOVOR NA VPRAŠANJA „SLOVENSKEGA VESTNIKA".

Na laži in sumničenja v štev. 68 „Slovenskega Vestnika odgovarjam:

V letu 1941 sem bil po trimesečnem zaporu po Gestapu izgnan v Nemčijo. V Münchenu mi je delovni urad odkazal novo zaposlitev. Ko so bili nato leta 1942 izseljeni tudi starši moje žene, sta se sedanji tajnik Demokratske fronte g. Karl Prušnik in ona zavzela za svoj rodni dom. V jeseni istega leta ga je prevzel nek Nemec s svojo družino. Ko je Gestapo leta 1944 zaprla tudi mojo ženo in jo nato z družino vred postavila na cesto, se mi je po mnogem trudu posrečilo, da je našla zasilno streho v nemški Krški dolini. Po končani vojni smo se spet mogli vrniti v domovino.

Ali so vsa ta dejstva nagrada za prijaznost ali celo podporo nacističnemu režimu in Gestapu, kar mi vi očitate? Odgovorite si sami!

Dr. Vinko Zwitter.

ČASTNA IZJAVA.

Podpisani Franc Srienz, Sv. Štefan pri Globasnici, prekličem besede „Soldaten- bzw. Heimkehrermörder", ki sem jih izrazil 28. IX. t. l. v gostilni Illgoutz proti gospodu Štefanu Korenu, obžalujem to in se zahvaljujem gospodu Korenu, da je tožbo umaknil.

Franc Srienz.

IZ UREDNIŠTVA

Dopisniku iz Pliberka! Prav lepo se zahvalim za poslano poročilo. Žal je prišlo prepozno in vsebino, ki je primerna za čas pred volitvami, ne moremo več objaviti. Pa se drugič še kaj oglasite.

Zaenkrat še ne moremo prispevkov honorirati. Toda prepričan sem, da sotrudnike to ne bo prestrašilo in se boste kljub temu oglasili v našem listu. Dobrodošli nam bodo tudi gospodarski nasveti.

Lea Fatur:

Matjažek

4. Pumf! Pumf! Bum! Bum!

Zavrtelo se mu je v glavi, dečku malemu, zavrtelo kakor takrat, ko je bil padel — še manjši, kakor je zdaj — raz ognjišče. A takrat je pritekla mama, je pobrala svojega ljubčka, ga poujčkala, pobožala, poljubčkala, mu pihala v čelo, prtiskala ključ na buško in bila po ognjišču, po grdem, ki je vrglo Matjažka.

Zdaj pa je mamin in stare mame deček v žaklju, leži na tleh... Zdaj pa mama! O mama! Kje si mama, da pobereš Matjažka, da ga rešiš iz žaklja? Kje si...? Ne more je doklicati iz žaklja, iz temnega.

In ata? Strici? Boter Matjaž, ki pobija Turke? Kaj ne vidi nihče, da je vzel Matjažka Turek? In ni slišal nihče, kako je rrrsknilo ob tla in ob Matjažkovo stegnenico, ko je priletel deček-žakelj na tla? Sablja, lepa sablja se je zlomila, kakor da je iz lončevine. Lok je še na hrbtu in pšice so v tulcu, toda junak, ki se je postavljal še malo prej, je v žaklju... O Jezušček! O mamka božja! Podkrnos! Priden bom! Molil bom...!

Pumf! Pumf! Bum! Bum! In ata in mama — klici in vekanje...

Matjažek odpre oči, ki jih je bil zaprl v strašnem poletu. Skuša gledati. Žakljevina je redka. Vidi skozi njo, da leté okoli njega drugi deček-žaklji na tla, se zvijajo, bijejo s komolci, kričijo na pomagaj in jokajo.

„Bum! Bum!" — to je streljanje... „Bim — bim — bim..." to je zvonjenje. In vse je rdeče... Vse mesto pred mestom, kolikor more videti mali deček, ki leži v žaklju na tleh, gorí, prasketá, se podira. Turki na konjih lovijo dečke in velike ljudi, bašejo dečke v žaklje in vežejo ljudem roke na hrbtu... O mama! O ata! Podkrnos! To je svatba! Kaj ni rekel deček mali: Domov! Pa so bili hudi stara mati!

„Pumf!" — prileti na Matjažka žakelj, se prevali, vpije: „Pomagajte, kristjani! Rešite nas!"

To je glas bolj velikega dečka. Ta že ve kako se kriči. In Matjažek vpije za njim: „Pomagajte, kristjani! Domov! V Podkrnos! Turki so me vzeli!"

„Nikar se ne deri, žlahtni gospod!" se oglasi iz žaklja. In Matjažek vé: to je tisti hudobni deček, ki mu je bil nagajal: „Jeni ani ho! Kavaleri ho!" Sunil bi ga z nogo, pa ne more. Oni pa govori:

„Čuješ, Podkrnčev! Sabljo imaš! Prederi žakelj, pa boš ven zlezel in razvezal mojega, pa bomo bežali!"

„Bežali? Kako, ko je sablja zlomljena!" zajoka Matjažek.

„Ti si junak iz lecta!" se jezi hudobni deček. „Pobiči! Suvajte v žakelj z nogami in s pestmi! Hitro! Nobenega Turka ni blizu."

Žaklji se razgibljejo — se napihujejo — premetavajo. — Zdaj! — Rrrsk! — Poleg Matjažka eden, in noga hudobnega dečka v njegovo stegno. Rrrsk! sledi druga noga... Zdaj! — Viš ga! Že stoji — se otepa — ne dobi rok ven — pa teče deček-žakelj, teče ob mestnem zidu. Drugi žaklji se napihujejo, Matjažek suva in suva v svojega — pa nič rrrreska... In že prihaja — top! top! — dva Turka in pomf! pomf! — prileti še par žakljev, in se sliši novi jok in napomagaj!

„Mirno pasje seme!" zarohnita Turka na dečke-žaklje in skočita s konj. Z nogami štejeta žaklje in se smejeta, ko žaklji stokajo. Potem se ustavita ob Matjažku in govorita:

„Allahu hvala! Lep plen smo nagrabili! Do dva tisoč duš imamo zarobljenih. To bomo prodajali, Ibrahim!"

„In požigali smo! Od Vrbskega jezera do Velikovca je komaj kaka hiša ušla plamenu."

„Čudim se samo, kak strah je zlezel kristjanom v kosti. Že dva tedna smo v deželi, pa se nam ne postavi nihče v bran."

„Ne poznaš, Ahmed, teh ljudi! Ko so bili nabrali lani nekaj denarja za vojno zoper nas, so nas pustili, da smo požigali po Kranjskem in Štajerskem; oni — vitezi namreč — pa so šli najprej na Urha Besniškega, ki je držal z Baumkirchnerjem, ko se je bil uprl cesarju. To vidiš: zapro se v mesta in gradove, pa počakajo, da odidemo. Šli bomo z jetniki mimo Celovca, pa nihče nam ne bo branil."

„Če nas ne bodo počakali, kakor že tolikrat, kristjani ob Soči?"

„Imajo zadosti od lani, bodi brez skrbi, Ahmed! Ubili smo ob Sotli dosti koroških vitezov in Jurij Ostrovrški še čaka v Bagnu odkupnine: 4000 goldinarjev, pa jih bo težko dočakal," se nasmeje Turek Ibrahim. „Ho-ho! Ne marajo vitezi nad nas, rajši nad kmete, ki se puntajo. In če bi ravno kdo čakal pri Sotli ali kje drugje na nas — pomorimo — kakor navadno — rajši vse ujetnike, kakor da jih pustimo kristjanom."

„Zdi se mi, Ibrahim, da jih pogine že tako polovica na potu. Otrokom je treba dati zraka, odvezati žaklje. To bo vse ob zavest."

„Bič je dobro zdravilo za omedleviko!" se zakrohoče hudi Turek. „Niso tako občutljive te koroške buče. Tudi jaz sem to prestal. Ne vem, odkod so me pripeljali dečka... Ko pridem v te kraje, zažgem mogoče dom svojega očeta in ubijem mater... In zato besnim bolj kakor ti, ki te je rodila Turkinja."

Matjažek je trepetal v svojem žaklju. Moriti, ubiti... To je razumel. Bič! Je za konja, pa boš tepel ž njim, hudi Turek, dečke... In ni mame, ni ata, ni stricev... Kako naj vpije zdaj mali deček, ko ga bo Turek z nogo in bičem! O angelček moj, na strani mi stoj, Matjažku in drugim dečkom...

Halali... halalo... Jej, to so rogovi. „Zbirajo se," pošepeta večji deček-žakelj, „zdaj nas odvlečejo od doma in nas bodo naredili Turke."

„Jaz ne bom Turek," mu odgovori iz več žakljev in Matjažek pritrdi: „Tudi jaz ne!"

Rogovi trobijo in kličejo. Pa vse drugače, kakor je trobil podkrnoški črednik, in še drugače, kakor je trobil stric mesar, kadar je prišel iz mesta po živino. Jej, toliko rogov ni slišal mali deček še nikoli.

In Turkov hudih se je nabralo po vsem mestu pred mestom, kamor sežejo Matjažkove oči. In ojej! Toliko zvezanih mož in žena, ki jih žene na konopcu Turek, kakor mesar, kadar je nakupil živino... In ojej! Na konjski rep privezane gospode, na konja privezane žene... In vrsta tako dolga kakor več — večkrat mesarjeva vrsta...

Ah, zdaj nad dečke-žaklje! Na konja priveže Turek prvega, kakor da je žakelj moke. Deček vpije, Turek tolče... Vsi žaklji vpijejo... Turek Ibrahim tepe, Turek Ahmed pravi: „Zadušili se bodo," in hoče pomagati dečkom. Turek Ibrahim pravi:

„Bolj ko jih bom tepel, bolj bodo oni druge pse kristjanske! Spoznali bodo pravo Mohamedovo vero."

„Prav vero, ki je ti še nimaš! Prerok nam ukazuje usmiljenje do siromakov, posebno do otrok."

„Nakladaj rajši to pasjeversko zalego!" robanti hudi Turek. — Halali — halalo! pojó rogovi, konji tresejo zemljo, žene in možje vpijejo v mestni zid: „Ljudje božji — rešite nas!" Otroci tulijo: „Ata! Mama! Rešite nas!"

Zid ostane gluh, vrvi se napnó, konji poskočijo. Zdaj je zgrabil Turek Matjažka. Zavekal je: „Mama!"

In že je bila pri njem, že ga je vzela v naročje, ljubčkala in dejala: „Ne dam svojega malega dečka Turku hudemu!"

Potem sta pa letela, letela kakor ptička-lastovička visoko gori — in sta priletela v Podkrnos. In ata in stara mati in teta in strici in gospod prošt in mačica in kačica, vsi so se veselili, da se je vrnil Matjažek — — —

(Dalje prihodnjič)

Za naše gospodarje

Znova se je začela gospodarska tekma po vsem svetu. Vsak želi čim več pridelati in čim več prodati. Ker je ponudba na trgu že spet velika, zato cene polagoma padajo. Predvsem so znatno padle cene kmečkim pridelkom, kajti svet je že založen z živili. Danes nihče več ne ponudi onih cen za mast in meso ter moko, kot je bilo to pred dvema letoma. To je za kmeta zelo važno dejstvo, kajti stroški in izdatki na kmetiji so ostali isti in se morda celo zvečali. Kaj sledi iz tega za kmeta? To, da mu bo slabo šlo, da bo zanj nastopila kriza, če bo imel premale dohodke ali celo več stroškov kot prejemkov.

Kako naj si pomaga?

Na dva načina. Prvič, da zveča svoje pridelke.

Pridelke zveča z umnim (racionalnim) gospodarjenjem. Torej svinčnik v roke in računaj, kaj ti več vrže. Kar bolj nese, to pospešuj in goji ali redi. Dalje zveča pridelke z zboljšanjem (melioracijo) plodne zemlje.

Drugič si pomaga kmet s tem, da zmanjša stroške gospodarjenja. Delo mora biti izvršeno hitro in dobro ter poceni, da ne bo treba plačevati preveliko delovnih moči in ur. To bo pa najlažje dosegel s poljedelskimi stroji. Toda ti tudi stanejo denar — pa še velik denar! Tu si kmet ne more sam pomagati .Tu mu mora na pomoč država, ki se zaveda, da je kmečki stan najbolj trdna podlaga države.

In država se je odločila, da kmetom pomaga v njihovem gospodarskem boju in jim je pripravljena dati subvencije.

Naslednje poročilo kaže, v čem lahko dobijo kmetje pomoč.

SUBVENCIJE PRI NABAVI POLJEDELSKIH STROJEV IN ORODJA

Zvezno ministrstvo za poljedelstvo in gozdarstvo se je odločilo, da omogoči nabave gotovih produkcijo pospešujočih in delo olajšujočih strojev in naprav s prispevki iz Marshallovega plana.

Pogoji za dosego teh subvencij so sledeči:

1. Pomoč se nudi v prvi vrsti nabavam v okviru traktorskih in strojnih skupin in sicer, da se morejo tudi posestva manjšega obsega, za katera bi samostojna nabava ne bila rentabilna, posluževati poljedelskih strojev, kar do sedaj ni bilo mogoče. Razen tega pa naj bi se tudi delovni pogoji gorskih kmetov zboljšali in se predvsem tem potom pomoglo težkemu delu naših kmečkih žena.

2. Te pomoči se smejo nuditi samo onim posestvom, katera so svoje dolžnosti glede oddaje v vsakem oziru izpolnila. Treba je pospeševati gospodarsko šibka, a napredna posestva, ki so vredna, da se jim omogoči subvencijoniranje strojev.

3. Subvencionirati se morejo skupne nabave večjih garnitur strojev. V posebnih slučajih pa tudi posamezne nabave strojev ,ki so v tej akciji predvideni.

Skupne prve nabave strojev v občini ali pri samotnih kmetih je treba posebno pospeševati.

Pri okrajnih kmečkih zbornicah leži na vpogled lista in prospekti strojev, ki spadajo v to akcijo in pa formularji za vložitev vlog. Vloge se vložijo na okrajno kmečko zbornico in morajo biti po formularjih natančno izpolnjene. Vloge morajo biti vložene do 31. X. 1949.

Tip in tvrdko stroja lahko voli vsako podjetje samo.

Subvencijonirajo se:
Motorne kosilnice, (Stadler),
Žične vzpenjače,
Dieselmotorji,
Gnojnične cevi,
Rezalnice za silos,
Kosilnice za vprego,
Žerjavna dvigala,
Električne ograje,
Stroji za zapiranje doz,
Oprema štedilnikov,
Parni kotli,
Strojne pralnice,
Traktorji,
Mlatilnice,
Stiskalnice za seno in slamo,

Podrobnejša navodila in nasvete dobite pri okrajnih kmečkih zbornicah in v uredništvu „Našega tednika".

Obenem so razpisane subvencije za izboljšanje zemljišč, gnojišč in gnojnih jam, za popravo hlevov in sicer v tej zvezi naprave za zračenje, betoniranje hlevov itd.

Mislim, da ste iz prejšnjih izvajanj posneli, da je zelo važno, da svoje prošnje ne samo izpolnimo in vložimo, ampak, da tudi vprežemo svoje zastopnike pri kmečki zbornici, da jih podpro in se za njih rešitev tudi zanimajo. Isto velja tudi, kar se tiče reševanja tozadevnih vlog pri okrajnih kmečkih zbornicah.

POZIV VSEM ZAUPNIKOM IN SOTRUDNIKOM

Javite nam do 25. oktobra število naročnikov z natančnimi naslovi.

Volilni rezultati

	KLS	DF	OVP	SPO	DU	VdU	KPO
Beljak	9	3	4185	7494	41	4057	1467
Celovec	121	51	11054	15226	73	7470	1536
Bela	207	106	187	587	—	31	60
Bekštajn	203	159	694	1235	—	345	83
Bilčovs	65	70	138	125	—	6	2
Bistrica pri Pliberku	274	89	134	408	—	87	14
Bistrica na Zilji	36	1	147	97	1	61	—
Blače	1	—	218	60	—	11	1
Blato pri Pliberku	240	95	157	159	—	51	1
Borovlje	58	115	714	1680	3	370	312
Bistrica v Rožu	88	37	199	539	—	69	84
Brdo	44	9	325	335	—	59	1
Djekše	38	36	309	243	—	34	3
Dobrla ves	150	64	802	980	—	111	36
Galicija	57	13	297	321	3	72	5
Grabštajn	23	1	368	512	—	153	7
Grebinj	73	32	625	421	—	282	14
Globasnica	229	34	236	185	1	15	11
Hodiše	102	39	140	318	—	24	7
Kostanje	63	3	76	233	—	131	5
Kotmara ves	28	71	125	422	—	87	24
Labud	1						
Ledince	90	20	164	314	—	81	11
Libeliče	87	3	165	182	—	37	5
Libuče	104	42	172	234	—	107	3
Loga ves	83	97	205	461	1	98	50
Lipa	21	11	168	370	2	78	40
Rožek	19	22	114	119	—	63	4
Marija na Zilji	34	10	336	548	—	85	69
Medborovnica	38	39	145	252	—	41	15
Medgorje	31	3	159	250	—	45	11
Pliberk	29	8	308	182	—	93	8
Podklošter	82	3	603	1670	5	466	251
Pokrče	14	1	271	389	3	143	8
Radiše	68	6	133	46	—	11	2
Ruda	60	9	229	376	—	84	10
Smerče	16	—	363	497	—	287	65
Št. Jakob v. R.	351	131	410	974	3	125	184
Št. Pavel v. Lab.	6						
Št. Peter na Vašinjah	25	34	239	291	—	59	25
Šmarjeta v R.	150	7	191	183	1	33	7
Št. Tomaž	11	1	294	326	—	135	7
Št. Vid n. Gl.-okr.	5						
Škocijan	200	54	479	518	—	183	15
Šteben na Zilji	10	—	355	367	—	141	3
Škofiče	74	98	176	281	—	107	84
Slovenji Plajberk	28	38	98	128	—	6	16
Sele	181	83	47	188	1	2	11
Svetna ves	85	65	97	186	—	32	17
Tinje	12	—	148	110	—	35	1
Važenberk	84	21	429	588	—	210	11
Vernberg	40	30	348	698	4	216	48
Vetrinj	10	6	400	892	4	174	38
Velikovec	40	24	613	668	4	475	9
Vobre	59	6	334	291	—	101	23
Vrba	3						
Zgornja vesca	30	54	65	54	—	21	12
Železna Kapla	54	19	198	442	—	61	25
Žihpolje	32	5	267	187	—	58	11
Žitaravas	153	44	287	482	—	16	8
Žrelec	23	4	296	461	5	100	35
Hörzendorf	3						
Otok	13	11	266	199	2	138	11
Goriče n. Z.	1	—	140	161	—	16	1
Straja vas	29	9	174	270	—	85	14
Volšperk-okr.	9						
Žvabek	40	29	65	70	—	6	1

I. M.:

Dom ob Dravi

(Nadaljevanje)

Gledal je Milko,, deklico in svoje velike roke, a odločiti se ni mogel, preveč se je bal, da bi se mali kaj ne zgodilo. Babica Lina je bila že vajena takih prizorov. Previdno je položila srečnemu očetu na roko „malo štruco," očka jo je varno držal in nagovarjal z najslajšimi imeni. Pa so hčerko položili v zibko, Mihej pa je stopil k postelji žene. Trudnost in veselje so izražale poteze na obrazu, ljubeznivo je gladil mož ženo-mater. Nekaj čisto novega — materinskega je sijalo z Milkinega obličja. Zmučena od prestanih bolečin je Milka kmalu zaspala.

Za Milko so krstili deklico. Boter so povedali, da je pri krstu bila precej glasna. Da bo dobra pevka, so prerokovali, le to še ne vedo, ali bo pela sopran ali alt. No, mama je bila male kristjane na vso moč vesela.

Kmalu je bila gospodinja spet pri svojem delu. Tudi „mala" ji je dala precej opraviti. Lepo se je razvijala in mama je vsak dan nekaj novega našla na njej. Kako vesela je bila prvega nasmeha, ki je veljal prav gotovo njej, mamici. Če je bila trudna in zaskrbljena, kar na ta nedolžni, smejoči se obrazek je pomislila in dobro je bilo.

Leta so minevala in ko je bilo Milki šest let, je že imela dve sestrici: Lojziko in Uršiko. Tudi drugo deklico je atej z veseljem sprejel, ob tretji pa je bil kar malo nejevoljen. „Ali bodo sama dekleta pri nas," je zagodrnjal. Ah, Milka bi sama rada drugače, a pomagati ne more. Saj je Bog tisti, ki pošlje na svet po svoji volji: fantička ali deklička. Pa moški se tako težko vdajo v božjo voljo. Milka je razumela moža. Mlin bi res potreboval sina. Dekleta niso za težke vreče, to je delo za fante. Tako bo moral pa vedno delati s tujimi ljudmi in če bi mladi prišel k hiši, bi starodavno ime izginilo z domačije.

Milka ni nič tožila. Tiho je prenašala rahlo podcenjevanje moža. Da bi ne bile deklice tako pridne in fletne, bi jo skrbelo, da bi ja zrasle v poštene mladenke. Upala je trdno, da bo vendar mogla možu podariti — sina.

Deklice same so si želele bratca. Ko so zvečer molile večerno molitev, so dodale še otroško preprosto prošnjo: „O Jezušček naš, prosimo te, da še bratca nam daš!" Oče pa je bil kljub temu vedno bolj sam zase. Mrko je hodil iz hiše v mlin, iz mlina v hlev, na polje in po drugih svojih opravkih. Podlipnikovi še slutili niso, kako je Milki. Sama ni nikoli, nikomur potožila. Spomnila se je rajne Jule, ki so večkrat pravili: „V vsak zakon pride kak križ, tedaj se posebno žena izkaže, če je kaj močna." Mlada žena je dobro vedela, da je to njen križ in da bi ga ji „sinko" vzel z ramen.

Na Veliko Gospojnico je mama z vsemi deklicami poromala v Podgorje. Dve sta že sami skakljali ob mami, Uršiko pa je morala nesti, kajti še skoro novi čevlji so jo otiščali. Bolj počasi so vendar prišle v Podgorje. Kako so se čudile male mogočnemu zvonu, ki je tako mogočno pel. „Gotovo je zelo težak, še bolj kot mlinski kamni," je domnevala Milkica. Pa še kram si niso smele prav ogledati, kar v cerkev jih je peljala mama. V prvi vrsti so vendar prišle k Mariji prosit za bratca.

Zaupno je molila Milka k podgorski Mariji. Trdno je upala, da bodo dobili naslednika. V goreči molitvi je zdihovala tudi k sv. Hemi, ki je tako lepo naslikana na stropu v prezbiteriju. Tudi ona si je tako dolgo želela otrok. Šele po desetih letih zakona je dobila sama. Ko je spoznala, da je blagoslovljena, se je oblekla v kmetsko obleko ter šla bosa romat v Podgorje, da se Mariji zahvali za to veliko milost.

Mama je imela toliko prošnja, da se kar ni mogla odtrgati iz cerkve. Šele male so jo morale opozoriti, da so lačne. Ko so pomavžnale, so seveda morale tudi do kram. Vsaki je Milka nekaj kupila, prihranile so tudi za babico in ateja lectov in drugih dobrot. Potem so šle na pokopališče za cerkvijo.

„Kaj pa je tam v hribu? Belo hišico vidim!" je vprašala Milka.

„Saj so že stara mama pripovedovali o podgorski kapelici, to je tista bela hišica. Ko boste večje, bomo šle tudi tja gori."

„Danes pojdimo, mama," sta prosili Lojzi in Milka. „Za fantka bomo prosile Marijo in gotovo ga bomo res dobili. Pri Poljancu imajo kar tri. Vsaj enega moramo pri nas kupiti. Konja bi jezdil, mlinčke bi postavljal ob vodi, piščalke majil in po drevju plezal. Saj me same tega ne moremo in ne smemo."

Tako so znale mami govoriti, da so jo le pripravile do tega, da so se napotile h kapelici. Saj je tudi ona verjela, da bo na Marijino priprošnjo in prošnjo sv. Ane le dobila fanta.

Strma in skalnata pot je kmalu utrudila drobne nožice Mlinarjevih deklic. Milka še tožiti ni upala, da jo bole, ker je najbolj silila. K sreči jih je došla skupina romaric, ki so pomagale mami spraviti hčerke do cilja.

Kako srečne so bile, ko so prišle pred belo Marijino hišico. Celo domov so videle. „Tam je naš mlin!" so vzklikale, „škoda, da babice in ateja ne vidimo.

(Dalje prihodnjič)

List izhaja vsako sredo. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik", Celovec-Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 27. — Cena mesečno: 1.60 S. — Posamezna številka 40 grošev. — Lastnik in izdajatelj: Krščanska ljudska stranka, Celovec, 10-Oktober-Strasse 27. — Odgovorni urednik: dr. Valentin Inzko, 10.-Oktober-Strasse 27. — Tisk: „Carinthia", Celovec.